

DIREITOS E DEVERES DOS TRABALHADORES

RIGHTS AND DUTIES OF WORKERS

Права и обязанности рабочих

Drepturi și obligații ale muncitorilor

ACT

AUTORIDADE PARA AS
CONDIÇÕES DO TRABALHO

No âmbito do

Com a colaboração do

Alto Comissariado para a Imigração e Diálogo Intercultural, I. P.

DIREITOS E DEVERES DOS TRABALHADORES

RIGHTS AND DUTIES OF WORKERS

Права и обязанности рабочих

Drepturi și obligații ale muncitorilor

DIREITOS E DEVERES DOS TRABALHADORES

Este folheto tem como objectivo esclarecer a população imigrante dos seus direitos e deveres laborais ao nível das relações de trabalho e em matéria de segurança, higiene e saúde no trabalho. O trabalhador estrangeiro que esteja autorizado a exercer uma actividade profissional por conta de outrem, em território português, tem os mesmos direitos e deveres do trabalhador com nacionalidade portuguesa.

O contrato de trabalho celebrado com um cidadão estrangeiro deve ser celebrado por escrito, excepto se for celebrado com cidadãos nacionais dos países membros do Espaço Económico Europeu e dos países que consagrem igualdade de tratamento com cidadãos nacionais.

NAS RELAÇÕES DE TRABALHO **DIREITOS**

- ser tratado com igualdade no acesso ao emprego, formação e promoção profissional;
- receber retribuição, devendo ser entregue ao trabalhador documento que contenha, entre outros elementos, a retribuição base e as demais prestações, os descontos e deduções efectuados e o montante líquido a receber;
- trabalhar o limite máximo de 40 horas por semana e 8 horas por dia, com excepção de situações especiais como, por exemplo, em regime de adaptabilidade;
- descansar pelo menos um dia por semana;
- receber uma retribuição especial pela prestação de trabalho nocturno;
- receber uma retribuição especial pela prestação de trabalho suplementar, que varia consoante o trabalho seja prestado em dia de trabalho ou em dia de descanso;

- gozar férias (em regra o período anual é 22 dias úteis, que pode ser aumentado até 3 dias se o trabalhador não faltar);
- receber subsídio de férias, cujo montante compreende a remuneração base e as demais prestações retributivas e que deve ser pago antes do início do período de férias;
- receber subsídio de Natal de valor igual a um mês de retribuição que deve ser pago até 15 de Dezembro de cada ano;
- recorrer à greve para defesa dos seus interesses;
- ser protegido na maternidade e paternidade (a trabalhadora tem direito a uma licença por maternidade de 120 dias consecutivos, podendo optar por uma licença de 150 dias);
- segurança no emprego, sendo proibidos os despedimentos sem justa causa, ou por motivos políticos ou ideológicos;
- regime especial caso seja trabalhador estudante;
- constituir associações sindicais para defesa e promoção dos seus interesses sócio-profissionais;
- receber por escrito do empregador informações sobre o seu contrato de trabalho como, por exemplo, a identificação do empregador, o local de trabalho, a categoria profissional, a data da celebração do contrato, a duração do contrato se este for celebrado a termo, o valor e periodicidade da retribuição (normalmente mensal), o período normal de trabalho diário e semanal, o instrumento de regulamentação colectiva aplicável, quando seja o caso.

NAS RELAÇÕES DE TRABALHO DEVERES

- respeitar e tratar com educação o empregador, os companheiros de trabalho e as demais pessoas com quem estabeleça relações profissionais;
- comparecer ao serviço com assiduidade e pontualidade;
- realizar o trabalho com zelo e diligência;
- cumprir as ordens do empregador em tudo o que respeite à execução do trabalho, salvo na medida em que se mostrem contrárias aos seus direitos e garantias;
- guardar lealdade ao empregador, nomeadamente não negociando por conta própria ou alheia em concorrência com ele, nem divulgando informações referentes à sua organização, métodos de produção ou negócios;
- velar pela conservação e boa utilização dos bens relacionados com o seu trabalho que lhe forem confiados pelo empregador;
- promover ou executar todos os actos tendentes à melhoria da produtividade da empresa.

EM MATÉRIA DE SEGURANÇA, HIGIENE E SAÚDE NO TRABALHO DIREITOS

- trabalhar em condições de segurança e saúde;
- receber informação sobre os riscos existentes no local de trabalho e medidas de protecção adequadas;
- ser informado sobre as medidas a adoptar em caso de perigo grave e

iminente, primeiros socorros, combate a incêndios e evacuação de trabalhadores;

- receber formação adequada em matéria de segurança e saúde no trabalho aquando da contratação e sempre que exista mudança das condições de trabalho;
- ser consultado e participar em todas as questões relativas à segurança e saúde no trabalho;
- ter acesso gratuito a equipamentos de protecção individual;
- realizar exames médicos antes da sua contratação e depois periodicamente;
- receber prestação social e económica em caso de acidente de trabalho ou doença profissional;
- afastar-se do seu posto de trabalho em caso de perigo grave e iminente;
- possuir o mesmo nível de protecção em matéria de segurança e saúde, independentemente de ter um contrato sem termo ou com carácter temporário;
- recorrer às autoridades competentes (Autoridade para as Condições do Trabalho e Tribunais de Trabalho).

EM MATÉRIA DE SEGURANÇA, HIGIENE E SAÚDE NO TRABALHO DEVERES

- cumprir as regras de segurança e saúde no trabalho e as instruções dadas pelo empregador;
- zelar pela sua segurança e saúde e por todos aqueles que podem ser afectados pelo seu trabalho;

- utilizar correctamente máquinas, aparelhos, instrumentos, substâncias perigosas e outros equipamentos e meios colocados à sua disposição;
- respeitar as sinalizações de segurança;
- cumprir as regras de segurança estabelecidas e utilizar correctamente os equipamentos de protecção colectiva e individual;
- contribuir para a melhoria do sistema de segurança e saúde existente no seu local de trabalho;
- comunicar de imediato superiormente todas as avarias e deficiências por si detectadas;
- contribuir para a organização e limpeza do seu posto de trabalho;
- tomar conhecimento da informação e participar na formação sobre segurança e saúde;
- comparecer aos exames médicos;
- prestar informações que permitam avaliar a sua aptidão física e psíquica para o exercício das funções que lhe são atribuídas.

RIGHTS AND DUTIES OF WORKERS

The purpose of this leaflet is to help the immigrant population to understand their labour rights and duties as they relate to general working conditions and issues of health, safety and hygiene at work. The foreign worker who is authorised to practise a professional activity in Portugal, and when in the employ of a third party, has exactly the same rights and duties as a worker with Portuguese nationality.

Any job contract offered to a foreign national should be done so in writing, except when offered to national citizens of member countries of the European Economic Area or of those countries which offer parity of conditions to those enjoyed by national citizens.

WORKING CONDITIONS **RIGHTS**

- to have equal access to employment opportunity, training and promotion;
- to receive remuneration, the worker should be given a document which contains, amongst other items, the basic remuneration and other emoluments, discounts and deductions made as well as the net value to be received;
- to work a maximum of 40 hours per week and 8 hours per day, except for when in special situations such as, for example, flexitime working;
- to have at least one day off per week;
- to receive extra remuneration for working at night;
- to receive extra remuneration for working overtime, this to vary as a function of whether the work is done on a working day or a rest day;
- to have holidays (as a rule 22 working days per year, with up to an additional 3 days if the employee does not miss work);

- to receive a holiday subsidy payment, the amount of which is equivalent to the basic salary plus any other emoluments due, this to be paid before the beginning of the holiday period;
- to receive a Christmas subsidy payment to the value of one month's salary, what to be paid by the 15th of December every year;
- to have the right to strike to protect their rights;
- to have maternity and paternity leave (the worker has the right to a maternity leave period of 120 consecutive days, which may, optionally, be extended to 150 days);
- to have job security: unjustified dismissal or dismissal for political or ideological reasons is illegal;
- to benefit from a special regime when he is a working student;
- to form unions for the defence and protection of social and professional rights;
- to receive, from the employer, written information on contractual conditions, such as, for example, identification of the employer, place of work, professional category, date of contract, duration of the contract if it is fixed term, the frequency of salary payments (normally monthly), the normal and weekly working schedule and the guiding collective regulatory instrument where applicable.

WORKING CONDITIONS

DUTIES

- to treat with respect: the employer, work colleagues and any other persons with whom a working relationship is established;
- to arrive at work as contracted and on time;

- to work with enthusiasm and diligence;
- to carry out the employer's orders as far as they relate to work, except when they prove to be contrary to the worker's rights and guarantees;
- to be loyal to the employer, that is not to go into business privately or to enter into competition with the employer, nor to divulge information relating to the organisation or business or production methods;
- to take care to ensure the maintenance and good usage of job-related assets entrusted to the worker by the employer;
- to promote and carry out all actions that help increase the company's productivity.

HEALTH, SAFETY AND HYGIENE ISSUES AT WORK

RIGHTS

- to work in safe and healthy conditions;
- to receive information relating to any risks that may be associated with the workplace, and to the respective and suitable protective measures;
- to be informed as to the steps to take in the case of serious and imminent danger, first aid, fire-fighting and evacuation of the workforce;
- to receive pertinent training on health and safety at work when first contracted and whenever there are changes as far as working conditions are concerned;
- to be consulted and to participate in all the subjects relating to health and safety at work;
- to have free access to individual protection equipment;

- to undertake medical exams before the contract begins and at regular periods thereafter;
- to receive both social and economic support in the case of a work-related accident or professional illness;
- to be able to get away from the workplace if there is a serious and imminent danger;
- to have the same level of protection regarding health and safety at work either contracted temporarily or without a fixed term;
- to petition the relevant authorities (The Working Conditions Authority and Labour Tribunals).

HEALTH, SAFETY AND HYGIENE ISSUES AT WORK DUTIES

- to follow health and safety regulations in force at the workplace as well as any other instructions given by the employer;
- to help ensure the worker's own health and safety at work as well as those that may be affected by the work being done;
- to use machinery, apparatus, instruments, dangerous substances and other equipment and resources placed at the worker's disposal correctly;
- to respect the signal system at the workplace;
- to comply with the safety rules in force, and to use the collective and individual protective equipment correctly;
- to contribute to improving the health and safety system in force in the workplace;

- to communicate immediately to the line manager any breakdowns or faults detected;
- to contribute to the organisation and cleanliness of the workplace;
- to take notice of the information provided and take part in training on health and safety issues;
- to attend medical exams;
- to supply all the necessary information to determinate a worker's physical and mental suitability for the functions to be attributed to him.

Права и обязанности рабочих

Цель этой брошюры - разъяснить населению иммигрантов их права и обязанности на уровне трудовых отношений, безопасности, условий охраны и гигиены труда. Работник иностранного происхождения, которому дано разрешение на трудовую деятельность по найму на территории Португалии, обладает одинаковыми правами и обязанностями с работником португальской национальности.

Рабочий контракт, заключённый с работником иностранного происхождения всегда должен быть выполнен в письменной форме. Исключением являются контракты, заключённые с гражданами стран, входящих в состав Европейского Экономического Союза и стран, граждане которых уравниваются в правах с национальными гражданами.

ТРУДОВЫЕ ОТНОШЕНИЯ **ПРАВА**

- равенство на рынке труда, квалификацию и профессиональный рост;
- получение заработной платы, с обязательным вручением работнику документа, содержащего, среди прочей, информацию о размере общей суммы заработной платы, размере суммы налогов и прочих отчислений и чистую сумму платежа;
- максимальный рабочий 40-часовой недельный и 8-часовой дневной лимит, за исключением особых ситуаций, например, в случае адаптационного режима;
- по крайней мере однодневный отдых в неделю;
- получение дополнительной оплаты за работу в ночное время;
- получение дополнительной оплаты за сверхурочную работу, размер которой варьирует в зависимости от того, была ли она выполнена в рабочий или в выходной день;

- отпуск (как правило, он составляет 22 рабочих дня в году, но может быть увеличен максимум на 3 дня, в случае отсутствия пропусков);
- получение субсидии за отпуск, рассчитанной, исходя из размера общей суммы заработной платы и соответствующих отчислений, и выплата которой, должна быть выполнена до начала отпуска;
- получение субсидии на Рождество, размером в заработную плату, выплата которой должна быть выполнена не позднее 15 декабря каждого года;
- забастовку в целях защиты своих интересов;
- защиту материнства и отцовства (работница имеет право на 120 календарных дней декретного отпуска и, по её выбору, на 150 дней);
- гарантированность рабочего места, обеспеченная запретом увольнения работника без уважительной причины и по мотивам, носящим политический или идеологический характер;
- специальный режим для работника-студента;
- создание профессиональных союзов, с целью гарантирования и защиты своих социальных и профессиональных интересов;
- получение от работодателя в письменной форме информации о своём трудовом контракте, такой, например, как идентификационные данные работодателя, место работы, профессиональная категория, дата заключения контракта, срок действия контракта, если таковой является срочным, размер и периодичность выплаты (обычно ежемесячная) заработной платы, нормальная продолжительность рабочего дня и количество рабочих часов в неделю, в случае необходимости аппликацию коллективного регламента.

РАБОЧИЕ ОТНОШЕНИЯ ОБЯЗАННОСТИ

- относиться с должным уважением к работодателю, коллегам и другим лицам, с которыми установлены профессиональные отношения;
- вовремя являться на рабочее место, не допускать пропусков;
- выполнять положенную работу с должной ответственностью и отдачей;
- выполнять все распоряжения работодателя, имеющие отношение к выполнению положенной работы, за исключением ситуаций, когда последние идут в разрез с правами и гарантиями работника;
- оправдывать доверие работодателя, в частности, ни лично, ни через посредников не совершать сделки или переговоры с конкуренцией, не передавать информацию, связанную с организацией, методами производства и бизнеса;
- проявлять заботу в плане презервации и рационального использования материальных средств, предоставленных работодателем и предназначенных для выполнения работы;
- развивать и использовать все средства и методы способствующие росту продукции фирмы.

БЕЗОПАСНОСТЬ, ОХРАНА И ГИГИЕНА ТРУДА ПРАВА

- работать в здоровых и безопасных условиях;
- получать информацию о возможном риске работы на данном рабочем месте, и соответствующих методах по его предотвращению;

- быть информированным о методах защиты в случае наличия возможности серьёзной опасности, об оказании скорой помощи, тушении пожара и эвакуации работников;
- получать адекватную информацию по вопросам безопасности и охраны здоровья на рабочем месте, как в момент контрактации, так и всегда, при изменении трудовых условий;
- быть опрошенным и участвовать во всех мероприятиях, связанных с безопасностью и охраной здоровья на работе;
- иметь бесплатный доступ к средствам личной защиты;
- проходить медицинское обследование до контрактации и, периодически, после неё;
- получать социальное и экономическое пособие в случае несчастного случая на работе или профессиональной болезни;
- удаляться со своего рабочего места в случае наличия возможности серьёзной опасности;
- обладать одинаковым уровнем защиты в отношении безопасности и охраны здоровья, независимо от того, является ли заключённый контракт срочным или безсрочным;
- обращаться в компетентные органы (Рабочая инспекция (Autoridade para as Condições do Trabalho) и Трудовой суд (Tribunal de Trabalho)).

БЕЗОПАСНОСТЬ, ОХРАНА И ГИГИЕНА ТРУДА ОБЯЗАННОСТИ

- соблюдать правила техники безопасности и охраны труда и следовать инструкциям, данным работодателем;

- заботиться об охране здоровья на рабочем месте и обо всех тех, для кого, исполняемая вами работа может явиться источником опасности;
- использовать по-назначению машины, аппараты, инструменты, опасные вещества и прочее, предоставленное вам оборудование и средства;
- относиться с должной ответственностью к нормам и правилам техники безопасности;
- выполнять установленные правила по технике безопасности и правильно использовать средства массовой и индивидуальной защиты;
- заботиться об улучшении системы защиты и здоровья на своём рабочем месте;
- незамедлительно сообщать руководству обо всех, вами выявленных, авариях и неполадках;
- заботиться об организации и чистоте своего рабочего места;
- быть информированным и давать информацию по технике безопасности и охране здоровья на рабочем месте;
- проходить медицинскую комиссию;
- предоставлять информацию, позволяющую оценить вашу физическую и психическую пригодность в соответствии с выполняемой работой и занимаемой должностью.

Drepturi și obligații ale muncitorilor

Acest pliant își propune să clarifice populația imigrantă în legătură cu drepturile și îndatoririle sale ca angajați, la nivelul relațiilor de muncă și în ceea ce privește securitatea, igiena și sănătatea muncii. Lucrătorul străin care este autorizat să exercite o activitate profesională subordonată, pe teritoriul portughez, are aceleași drepturi și îndatoriri ca și lucrătorul cu cetățenie portugheză.

Contractul de muncă încheiat cu un cetățean străin trebuie încheiat în scris, cu excepția cazului în care este încheiat cu cetățeni ai țărilor membre ale Spațiului Economic European și ai țărilor care consfințesc egalitatea de tratament cu cetățenii portughezi.

ÎN RELAȚIILE DE MUNCĂ DREPTURI

- să fie tratat în mod egal în ceea ce privește accesul la angajare, pregătire și promovare profesională;
- să primească retribuție, fiind necesar să se înmâneze lucrătorului un document care să cuprindă, între alte elemente, retribuția de bază și celelalte prestații, reținerile și deducerile efectuate și suma netă pe care o are de primit;
- să lucreze timpul maxim de 40 de ore pe săptămână și 8 ore pe zi, cu excepția unor situații speciale, ca, de exemplu, în regim de adaptabilitate;
- să se odihnească cel puțin o zi pe săptămână;
- să primească o retribuție specială pentru prestarea de muncă nocturnă;
- să primească o retribuție specială pentru prestarea de muncă suplimentară, care variază după cum munca este prestată în zi de lucru sau în zi de odihnă;
- să se bucure de concediu de odihnă (de regulă perioada anuală este de 22 de zile lucrătoare, putând fi prelungită cu până la 3 zile dacă lucrătorul nu lipsește);
- să primească indemnizație de concediu, în sumă care cuprinde salariul de bază și celelalte prestații retributive și care trebuie să fie plătită înainte de începerea perioadei de concediu;

- să primească indemnizație de Crăciun în valoare egală cu o lună de retribuire, aceasta trebuind plătită până la data de 15 decembrie a fiecărui an;
- să recurgă la grevă pentru a-și apăra interesele;
- să fie protejat în situația de maternitate și paternitate (lucrătoarea are dreptul la un concediu de maternitate de 120 de zile consecutive, putând să opteze pentru un concediu de 150 de zile);
- siguranța postului, fiind interzisă concedierea fără motive întemeiate sau din motive politice sau ideologice;
- regim special în cazul în care lucrătorul este student;
- să constituie asociații sindicale pentru apărarea și promovarea intereselor sale socio-profesionale;
- să primească în scris de la angajator informații asupra contractului său de muncă, de exemplu, identitatea angajatorului, locul de muncă, categoria profesională, data încheierii contractului, durata contractului dacă acesta s-a încheiat pe o durată determinată, valoarea și periodicitatea retribuirii (în mod normal lunar), perioada normală de muncă zilnică și săptămânală, instrumentul de reglementare colectivă aplicabil, atunci când este cazul.

ÎN RELAȚIILE DE MUNCĂ ÎNDATORIRI

- să respecte și să trateze în mod civilizat pe angajator, pe colegii de muncă și celelalte persoane cu care stabilește relații profesionale;
- să se prezinte la serviciu cu promptitudine și punctualitate;
- să presteze munca cu atenție și sârguință;
- să îndeplinească ordinele angajatorului în tot ceea ce este legat de executarea muncii, cu excepția cazului în care acestea se dovedesc contrarii drepturilor și garanțiilor sale;

- să fie leal angajatorului, respectiv să nu negocieze pe cont propriu sau în contul altei persoane aflate în concurență cu acesta și nici să nu divulge informații referitoare la organizarea, metodele de producție sau afacerile sale;
- să vegheze la păstrarea și buna utilizare a bunurilor legate de munca sa, care îi sunt încredințate de angajator;
- să promoveze sau să pună în practică toate acțiunile care ar putea să ducă la îmbunătățirea productivității întreprinderii;

ÎN MATERIE DE SECURITATE, IGIENĂ ȘI SĂNĂTATE A MUNCII DREPTURI

- să lucreze în condiții de securitate și sănătate;
- să primească informații asupra riscurilor existente la locul de muncă și măsurilor de protecție corespunzătoare;
- să fie informat în legătură cu măsurile ce trebuie luate în caz de pericol grav și iminent, prim ajutor, combaterea incendiilor și evacuarea lucrătorilor;
- să primească informații corespunzătoare în materie de securitatea și sănătatea muncii la angajare și ori de câte ori se produc schimbări ale condițiilor de muncă;
- să fie consultat și să participe la tot ceea ce este legat de securitatea și sănătatea muncii;
- să aibă acces gratuit la echipamente de protecție individuală;
- să facă examene medicale înainte de angajare și apoi în mod periodic;
- să primească ajutor social și economic în caz de accident de muncă sau boală profesională;
- să se îndepărteze de locul său de muncă în caz de pericol grav și iminent;

- să beneficieze de același nivel de protecție în materie de securitate și sănătate, indiferent dacă are contract pe durată nelimitată sau cu caracter temporar;
- să recurgă la autoritățile competente (Autoridade para as Condições do Trabalho/ Autoritatea pentru Condiții de Muncă și Tribunais de Trabalho/Tribunalele Muncii).

ÎN MATERIE DE SECURITATE, IGIENĂ ȘI SĂNĂTATE A MUNCII **ÎNDATORIRI**

- să respecte regulile de securitate și sănătate a muncii, precum și instrucțiunile date de angajator;
- să vegheze la securitatea și sănătatea sa și a tuturor celor care pot fi afectați de munca sa;
- să utilizeze corect mașinile, aparatele, instrumentele, substanțele periculoase și alte echipamente și mijloace puse la dispoziția sa;
- să respecte semnalizările de siguranță;
- să respecte regulile de securitate stabilite și să utilizeze corect echipamentele de protecție colectivă și individuală;
- să contribuie la îmbunătățirea sistemului de securitate și sănătate existent la locul său de muncă;
- să comunice imediat superiorilor toate defecțiunile și deficiențele detectate de el;
- să contribuie la organizarea și curățenia locului său de muncă;
- să ia cunoștință de informațiile disponibile și să participe la perfecționările având ca temă securitatea și sănătatea;
- să se prezinte la examenele medicale;
- să furnizeze informații care să permită evaluarea aptitudinilor sale fizice și psihice necesare pentru exercitarea funcțiilor care îi sunt atribuite.